

**UCHWAŁA Nr XIX/117/08
RADY MIEJSKIEJ W SZCZYTNEJ**

z dnia 29 maja 2008r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości WOLANY.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 pkt 2b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. (Dz.U.Nr 38, poz. 220) Rada Miejska w Szczytnej uchwala co następuje:

§ 1

Zatwierdza się **Plan Odnowy Miejscowości WOLANY** w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczytnej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ**

[Podpis]

Załącznik do uchwały
Nr XIX/117/08
Rady Miejskiej
w Szczytniej
z dnia 29 maja 2008r

Plan Odnowy Miejscowości

WOLANY

gmina Szczytna

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Diagnoza aktualnej sytuacji sołectwa.....	4
3. Analiza zasobów sołectwa.....	5
A. Środowisko przyrodnicze	
B. Środowisko kulturowe	
C. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.	
4. Analiza SWOT.....	8
5. Wizja rozwoju sołectwa.....	9
6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych inwestycyjnych przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.....	10

1. Wstęp.

Niniejsze opracowanie jest wynikiem cyklu spotkań warsztatowych z przedstawicielami sołectwa. Czynny udział w jego tworzeniu brali: Rada Sołecka wsi Wolany, członkinie Koła Gospodyń Wiejskich, zespołu ludowego „KUKUŁKI”, właściciele gospodarstw agroturystycznych i prywatni przedsiębiorcy działający na terenie sołectwa.

Celem spotkań grupy warsztatowej była diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej wsi. Analiza zasobów wsi oraz przegląd mocnych i słabych stron terenu. Również próba spojrzenia w przyszłość i stworzenie wizji rozwoju wsi pozostawała w centrum zainteresowania grupy warsztatowej.

Ostatnim z elementów pracy warsztatowej było rozpoznanie problemów dotyczących wsi i jej mieszkańców. Wyznaczenie celów do realizacji, oraz sprecyzowanie pomysłów zmierzających do osiągnięcia owych celów było naczelnym zadaniem pracujących zespołów.

W ten sposób został opracowany materiał wstępny do kolejnych etapów, czyli przygotowania projektów, ich akceptacji i wdrażania w życie. Osobami prowadzącymi warsztaty byli **Elżbieta Sobótko i Jerzy Król**

2. Diagnoza aktualnej sytuacji naszego sołectwa.

Co je wyróżnia ?

- rolnictwo
- walory rekreacyjno-wypoczynkowe
- gospodarstwa agroturystyczne
- krajobraz

Jakie pełni funkcje ?

- rolnicze
- mieszkalne
- turystyczne

Kim są mieszkańcy ?

- rolnicy
- ludzie prowadzący własną działalność gospodarczą
- ludzie zatrudnieni w miastach

Co daje utrzymanie ?

- gospodarstwa, w tym agroturystyczne
- zatrudnienie w miastach
- renty, emerytury
- własna działalność gospodarcza (małe firmy usługowe, rzemieślnicze i produkcyjne).

Jak zorganizowani są mieszkańcy?

- prężnie działająca Rada Sołeczka
- Koło Gospodyń Wiejskich
- Zespół Ludowy „Kukułki”
- Wiejski Klub Sportowy „Zrzeszeni N-W-CH”

W jaki sposób rozwiązują problemy ?

- nie zawsze polubownie

Jaki wygląd ma nasza wieś ?

- większość gospodarstw wymaga remontu
- powstają nowe budynki na zakupionych działkach
- jeszcze nie wszyscy mieszkańcy dbają o porządek wokół własnych zabudowań

Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?

- Dożynki
- Spotkania wigilijne
- Spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka
- Zabawy karnawałowe
- Pokazy tradycji wielkanocnych
- Konkurs na najładniejszą posesję
- Sport – siatkówka, piłka nożna

Jak wyglądają obejścia ?

- Większość w stopniu zadowalającym

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?

- Zadowalający, jednak mamy spore problemy z zaopatrzeniem w wodę, odprowadzeniem ścieków i oświetleniem górnych Wolan.

Jakie jest rolnictwo ?

- Tradycyjne, objęte dopłatami ONW, aczkolwiek biorąc pod uwagę całą gminę Szczytna to ziemie w Wolanach są najwyższej klasy III i IV

Jakie są powiązania komunikacyjne ?

- Komunikacja publiczna
- Dojazdy we własnym zakresie

Co proponujemy dzieciom i młodzieży ?

- Świetlica wiejska wyposażona w podstawowy sprzęt audio-video
- 10 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu otrzymanych w ramach Projektu „Wioska internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich”
- Naukę tańca i śpiewu w zespole ludowym „Kukułki”
- Możliwość nauki gotowania tradycyjnych potraw, umiejętności wykonywania ozdób itp. W Kole Gospodyń Wiejskich

3. Analiza zasobów sołectwa.

A. Środowisko przyrodnicze

Walory krajobrazowe i przyrodnicze

Wolany jest to długa, luźno zabudowana wieś w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim, w gminie Szczytna., ciągnąca się ok.. 3 km wzdłuż rzeki Toczek, do jego ujścia. Leży na wysokości ok. 340-370 m.. Administracyjnie należy do gminy Szczytna. Wieś Wolany zajmuje powierzchnię 1195 ha. Obecnie w Wolanach mieszka 632 osób. Walory położenia wsi nie są zupełnie wykorzystane. Okolice Wolan znane są z pięknych widoków na Kotlinę Kłodzką, Góry Sowie i Wzgórza Ścinawskie. Na terenie wsi znajduje się źródło wody mineralnej o podobnym składzie, jakie mają wody mineralne w pobliskim kurorcie Polanica Zdrój

Istnieje nieformalny podział wsi na Wolany Górne położone przy drodze krajowej Nr 8 (Wrocław – Kudowa Zdrój – granica państwa) oraz Wolany Dolne leżące wzdłuż rzeki Toczek.

B. Środowisko kulturowe

Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe

Wolany mają do dziś układ przestrzenny luźno zabudowanej wsi łańcuchowej z kilkunastoma wartościowymi obiektami zabytkowymi:

1. Pozostałości zespołu pałacowego z zabudowaniami gospodarczymi z XIX w.
2. Krzyże przydrożne i kamienne figury z XVIII i XIX wieku
3. Kapliczka Matki Boskiej Bolesnej z 1740 r. z ołtarzem o cechach barokowych z XVIII wieku
4. Dwie kamienne iglice (pylony) na drodze dojazdowej do byłego zespołu pałacowego

Przygotowana została dokumentacja opisowa zabytków Wolan i Niwy celem utworzenia „EKOMUZEUM” na terenie tych wsi.

Dziedzictwo religijne i historyczne

Przed wojną Wolany zamieszkiwali wyznawcy protestantyzmu i katolicy narodowości niemieckiej. Po wojnie tereny zamieszkali przesiedleńcy z różnych stron Polski i kresów wschodnich. Obecnie społeczność wiejska organizuje dożynki sołeckie i gminne, festyny rodzinne wspierające działalność Koła Gospodyń Wiejskich i zespołu „KUKUŁKI”, bierze udział w prezentacjach tradycji wielkanocnych, spotkaniach wigilijnych i jasełkowych organizowanych od wielu lat.

Legends, podania i faktyczne historie

Wolany – (niem. Wallisfurth), wieś w Polsce położona w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim, w gminie Szczytna. Pierwsze zapiski pojawiły się w roku 1350,

kiedy kr. Karol IV potwierdził braciom von Glubosom sołectwo. Wieś nazywała się wówczas Wernersdorf, prawdopodobnie od imienia sołtysa. Niemiecka nazwa miejscowości pochodzi od jej dawnego właściciela, cesarskiego feldmarszałka hrabiego Georga Oliviera von Wallisa (potomka szlachty irlandzkiej), który zbudował tu w 1735 r. pierwszy pałac (w tym samym roku za zezwoleniem cesarza zmieniono nazwę z Wernersdorf na Wallisfurth). Rezydencja spłonęła kompletnie w 1827 r. Od 1829 r. majątek znajdował się w rękach baronów von Falkenhausenów. W 1835 r. baron Konrad von Falkenhausen postawił nowy pałac z założeniem ogrodowym. Sam majątek był wzorcem nowoczesnego gospodarowania. Od 1907 r. należał do Friedricha von Martina z Rothenburga na Łużycach, potem do Wolfganga Sternberga, którego z uwagi na żydowskie pochodzenie zmuszono do wyjazdu z Niemiec.

W czasie II wojny światowej w pałacu i w majątku przebywała 350-osobowa grupa Luksemburczyków, przesiedlonych przez nazistów na Śląsk za odmowę współpracy.

Zapuszczony pałac wyburzono w kwietniu 1978 r. Na jego miejscu postawiono blok mieszkalny.

C. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Obiekty i tereny oraz infrastruktura społeczna.

W Wolanach jedynym miejscem spotkań jest Dom Ludowy, w którym działa „Wioska internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich”. W ramach tego Projektu zainstalowano 10 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, które dostępne są dla mieszkańców w godzinach od 11 do 19 oraz w soboty i niedziele w godzinach 12 do 16.

Na I piętrze Domu Ludowego znajduje się duża sala ze sceną, na której odbywają się próby Zespołu Ludowego „KUKUŁKI”. Natomiast część II piętra została zaadoptowana na potrzeby siedziby Koła Gospodyń Wiejskich (mała kuchnia, toaleta i 3 pomieszczenia).

Na terenie wsi znajdują się tereny, które są własnością gminy Szczytna, na których można będzie wykonać bioskop do piłki nożnej oraz plac rekreacyjny, w ramach którego planowane jest wykonanie miejsca zabaw dla dzieci, letniego „amfiteatru” oraz boiska wielofunkcyjnego.

Na terenie wsi działają trzy sklepy obsługujące mieszkańców oraz na Wolanach Górnych zajazd – restauracja.

Infrastruktura techniczna.

We wsi Wolany funkcjonuje „lokalny” wodociąg, który zaopatruje tylko kilka budynków Agencji Nieruchomości Rolnych.. Natomiast pozostałe zabudowania zaopatrywane są w wodę z własnych lub wspólnych dla kilku budynków studni. Od wielu lat zauważa się sukcesywne zmniejszanie się ilości wody w studniach (konieczność dowozu wody). Nie istnieje sieć kanalizacyjna. Ścieki z budynków odprowadzane są do szamb, które są w większości stare, niespełniające norm ochrony środowiska. Tylko w nowobudowanych obiektach instalowane są ekologiczne oczyszczalnie przydomowe. W Wolanach Dolnych nie istnieje sieć gazu ziemnego. Mieszkańcy korzystają z butli gazowych.

Budynek Domu Ludowego i kilka nowopowstałych domów ogrzewane są olejem opałowym, pozostałe budynki mają ogrzewanie tradycyjne – piecowe, w którym spala się najczęściej wszystko (łącznie z plastikami, starymi oponami, szmatami).

4. Analiza SWOT

Mocne strony 1. walory krajobrazowo-turystyczne 2. miejscowość na trasie ważnych szlaków turystycznych (sąsiedztwo takich miejscowości jak Polanica Zdrój, Wambierzyce) 3. baza lokalowa - świetlica wiejska 4. dobre miejsce do osiedlania się 5. tereny gminne pod plac rekreacyjny i boisko	Słabe strony 1. wieś „przelotowa” bez żadnych atrakcji 2. brak kanalizacji, wodociągu, sieci gazowej 3. brak oświetlenia górnych Wolan 4. mentalność ludzi (postawa roszczeniowa) 5. brak skutecznego kanału komunikacji między mieszkańcami 6. słaba promocja istniejących firm
Szanse/okazje 1. rozwój bazy turystycznej 2. osiedlanie się nowych mieszkańców 3. tworzenie nowych i rozwój istniejących małych firm 4. środki Unijne na rozwój terenów wiejskich 5. środki Unijne na rozwój Kapitału Ludzkiego 6. Możliwość rozwoju gospodarstw ekologicznych	Zagrożenia 1. brak funduszy – mniej pieniędzy w gminie na wszelkie inwestycje 2. niechęć do prowadzenia gospodarstw ekologicznych 3. brak konsolidacji przedsiębiorców działających na terenie wsi

Analiza SWOT wykazała, że szansą rozwoju wsi Wolany jest rozwój turystyki i działalności okołoturystycznej na bazie gospodarstw ekologicznych. Zagrożeniem w rozwoju wsi jest brak podstawowej infrastruktury technicznej – wodociągu, kanalizacji i sieci gazowej.

5. Wizja rozwoju sołectwa

Wizja rozwoju:

Wykorzystanie walorów krajobrazu, położenia oraz ekologicznie uprawianej ziemi dla lepszego i dostatniego życia mieszkańców Wolan.

Jaka ma być nasza wieś za kilka lat ?

Co ma ją wyróżniać ?

Bogata oferta turystyczna, schludność, ekologia, wysoki standard usług turystycznych,

Jakie ma pełnić funkcje ?

Turystyczne, mieszkaniowe, rolnicze

Kim mają być mieszkańcy ?

- rolnicy
- ludzie prowadzący własną działalność gospodarczą
- emeryci i renciści
- ludzie zatrudnieni w miastach

Co ma dać utrzymanie ?

- Rolnictwo ekologiczne
- Turystyka
- małe firmy rodzinne prowadzące różnorodną działalność gospodarczą

W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i jej mieszkańcy ?

W różnych organizacjach i stowarzyszeniach współpracujących ze sobą dla dobra całej społeczności

W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy ?

Ugodowo

Jak ma wyglądać nasza wieś ?

W całości odnowione domy z zachowaniem zabytkowego charakteru, ukwiecone posesje, czyste i zadbane otoczenie,

Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane ?

- Dożynki
- Spotkania wigilijne
- Spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka
- Zabawy karnawałowe
- Pokazy tradycji wielkanocnych
- Doroczne festyny rodzinne
- Zawody sportowe integrujące mieszkańców
- Lokalne tradycje kulturowe, kulinarne, obyczajowe
- Rozwój zespołu „KUKUŁKI”

Jak mają wyglądać obejścia ?

Powinny zachować wiejski i zabytkowy charakter jednocześnie będąc nowoczesnymi

Jaki ma być stan otoczenia i środowiska ?

Kompleksowe ujęcie ścieków

Jakie ma być rolnictwo ?

Ekologiczne, służące obsłudze ruchu turystycznego

Jakie mają być powiązania komunikacyjne ?

transport komunalny, rowery, zaprzęgi konne

Co proponujemy dzieciom i młodzieży ?

Po zdobyciu wykształcenia powrót na wieś oraz wizję i możliwość własnego rozwoju i godnego życia.

**6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć
 aktywizujących społeczność lokalną w latach 2008 - 2013.**

Lp	Nazwa zadania	Cel zadania	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i źródła pozyskania
1.	Budowa placu rekreacyjnego	Zapewnienie mieszkańcom miejsca wypoczynku i zabawy dla dzieci	do końca 2008r. utworzenie placu zabaw dla dzieci, 2009 – 2010 r. – wykonanie pozostałych elementów (boisko, amfiteatr, grilowisko)	34.500,00 - plac zabaw dla dzieci (UMWD+budżet gminy Szczytna) realizacja pozostałych elementów 150.000,00– Program LEADER+ III Etap
2.	Wodociągowanie i kanalizacja wsi	Zaopatrzenie mieszkańców w wodę, ochrona środowiska naturalnego	2009-2013	10 200 000,00 zł. Fundusz Wsparcia Wsi Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, RPO, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
3.	Rozbudowa oświetlenia ulicznego Wolany Górne	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów	2009-2011	Budżet gminy Szczytna
3.	Remont świetlicy wiejskiej.	dostosowanie świetlicy do współczesnych standardów, naprawa dachu	opracowanie dokumentacji technicznej, kosztorysu - I-III 2009	Program „Odnowa i rozwój wsi” LEADER+ III etap Budżet gminy Szczytna

			Remont 2009/2010	
4.	Remont i bieżące utrzymanie dróg gminnych oraz dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Naprawa dróg gminnych oraz czyszczenie rowów i wymiana niedrożnych przepustów	praca ciągła 2009 - 2013	Budżet gminy Szczytna Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
5.	Wprowadzenie selektywnego odbioru odpadów komunalnych	Wdrożenie mieszkańców w problemy ochrony środowiska – zakup pojemników do segregacji odpadów	2009-2011	Szacunkowy koszt w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy 74.100,00 środki Unijne lub prywatny inwestor
6.	Oznakowanie wsi	Ustawienie znaków informacyjnych (szkoła, kościół, noclegi, itp.)	2009	5.000 00 Budżet gminy Szczytna
7.	EKOMUZEUM wsi Wolany i Niwa	Dodatkowa oferta turystyczna promująca sołectwo	2009 – wykonanie i postawienie tablic informacyjnych przed zabytkami, wydanie broszury informacyjnej	7.000,00 zł LEADER+ III etap
8.	Budowa boiska do piłki nożnej	Rozwój sportowy dzieci, młodzieży i dorosłych	2010-2011	50.000,00 Ministerstwo Sportu, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, środki unijne

Ponadto należy wnioskować do innych instytucji o:

1. Gazyfikację dolnych Wolan – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
2. remont drogi powiatowej przebiegającej przez wieś – Zarząd Dróg Powiatowych Kłodzko.